

[Erik Eriksen.]

det ærede medlem, der nu forlod talerstolen, tager mit udgangspunkt ved den meget omtalte samarbejdsvilje. Jeg tror for øvrigt, det var det ærede medlem hr. K. B. Andersen, der i går brugte en vending i retning af, at de skarpe debatter ville jo nok blive glemt, og det er vist rigtigt, for det kan aldrig være ordvekslingens form, der er afgørende. Det, der er afgørende, det, der bliver tilbage, må være den eller de realiteter, som en ordveksling dækker over, og dér har jeg altså prøvet i går at pege på som noget helt nødvendigt, at der var en gensidig respekt for indgåede aftaler. Man skal vel ikke mere end en lille generation tilbage, før respekten for en indgået aftale var så indgroet, at det næsten var noget dødbringende, hvis man ikke havde respekt for den.

Her har jeg altså ligesom det ærede medlem hr. Poul Møller beklaget mig på et par områder, og derfor kan jeg indskrænke mig til at sige, at jeg har bemærket mig den højtærede finansministers beklagelse af overskridelserne i forbindelse med det meget omtalte udgiftsloft. Det har været meget beklageligt for os at se disse bevægelser, også af de grunde, som jeg nævnte i går, og som jeg ikke behøver at gentage.

Jeg må vel gentage, at jordlove og helhedsløsning for os er realiteter af en sådan art, at vi egentlig har svært ved at glemme dem. Jeg kan ikke se, at helhedsløsningen — her kan jeg altså ikke give den højtærede statsminister ret — er en logisk fortsættelse af forligslovgivningen for et år siden. Når statsministeren nu sætter sine forhåbninger til de mødedage, vi skal have i september, kan jeg egentlig ikke svare andet, end at jeg stiller mig afventende og ser, hvilke realiteter der måtte ligge deri.

Når vi er ved respekten for indgåede aftaler, må jeg sige, at jeg også her hørte med interesse på den højtærede boligminister. Til ham har jeg kun den bemærkning, at hvis ministeren virkelig mener, at de spærrende faggrænser mere er en talemåde end en realitet — sådan tror jeg den højtærede minister udtrykte sig — og hvis ministeren i den kommende tid vil tage konsekvenserne heraf, så er jeg også tilfreds.

Der er ingen grund til her, gentager jeg, at komme ind på, at jeg bebrejder rege-

ringen, at den ensidigt accepterede den ene parts ønsker, når der var tale om en helhedsløsning. Det er noget væsentligt — indtil vi ser beviser for det modsatte, er det noget væsentligt for mig i hvert fald — at jeg har den opfattelse, at statsministeren vil være bundet i en efterfølgende situation. Jeg kan ikke se rettere, end at den højtærede statsminister er kommet ind i et afhængighedsforhold; det er jo ikke noget, jeg kan levere bevis for; det er noget, som kun udviklingen kan sige ja eller nej til. Den højtærede statsministers nej kan være lige så rigtigt som mit ja. Det er alene udviklingen, der viser det og kan vise det. Jeg har den opfattelse, at statsministeren ved denne helhedsløsning i virkeligheden i en lignende situation vil være bundet.

Samarbejdsviljen på jordlovgivningens område har jeg udtalt mig om, og jeg har ikke noget at trække fra. Jeg så for nogle dage siden, at det radikale blad Politiken — eller bladet Politiken, skal jeg vel sige — om jordlovens gennemførelse skrev, at regeringen måtte føle det som en prestigesag at få disse love gennemført. Det er jo egentlig ord nok, hvor der er tale om samarbejde, at det er en prestigesag, altså en prestigesag kontra samarbejde eller samarbejdsvilje. Det er på dette grundlag, man har kvitteret mit partis medvirken. Jeg har sagt, at det har gjort stærkt indtryk ikke blot i min gruppe, men, er jeg sikker på, landet over, at man i stedet for så engagerer socialistisk folkeparti, hvor det ærede medlem hr. Aksel Larsen erklærede, at han er rede til at medvirke, og, føjede han til, uanset nationale formål med hensyn til Danmarks udenrigspolitik ville han søge at gå endnu videre end regeringen.

Jeg anfægter jo ikke, gentager jeg, en flertalsregerings ret til at gennemføre, hvad den vil. Jeg har kun peget på, at det står ikke rigtig til den samarbejdsvilje, der jo navnlig fra radikal side føres frem. Jeg mener, at vi andre med god grund kan pege på, at vi har været langt mere samarbejdsvillige. Det er måske også lettere for en flertalsregering at falde for fristelsen til at give udtryk for, at man kan selv. Vi andre, der kun har prøvet at sidde i mindretalsregeringer, har jo aldrig nogen sinde haft anden udvej, end hvad vi kunne nå frem til gennem en fornuftig forhandling, og vi har